Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 142 (4778) ПЯТНИЦА ИЮЛИИН 20 1945 он

Сэн 20 мүнгэ

һайнаар ургаһан таряагаа һайнаар хуряаха хэрэгтэй. Таряахуряалгада эрхим һайнаар бэлэдхэжэ орохын түлөө унаһан малгайгаа абангуйгөөр тэмсэе!

Таряахуряалгада бэлэдхэлые энэ гэһээр дүүргэхэ

Колхозно таряашад болбол илалтын жэлэй хабарай тарилгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ, үндэр ургасын түрүүшын алхамые түйлэжэ гараһан байна. Гэбэшье, үндэр ургаса абаха эгээл харюусалгата шатань—тэрээнние саг болзор соонь, гээлтэгүйгөөр хуряажа абаха ябадал болоно.

Манай республикын колхозууд ороохото культурануудай эртын тарилгые хабар эртэ байхада тарижа эхилһэн юм. Тиимэдэ мүнөө жэлэй ургаса эртүүр эдеэшэхэ байна гэхэдэ эндүү болохогүй гээшэ. Тиихэлээр республикын колхоз, совхоз болон МТС-үүд тарягаа түргэн ба эрхим шанартайгаар хуряажа абахын тулада бэлэдхэлэй бүхы хүдэлмэринүүдые мэнэ гэһээр шиидхэхэ зорилготой болоно «1945 ондо ургаса хуряаха ба хүдөө ажалай продуктнуудые бэлэдхэхэ тухай» тогтоол соогоо СССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитет болбол ургаса хуряалгые гээлтэгүйгөөр, хаһа саг соонь үнгэргэхэ ба хүдөө ажалай продуктнуудые бэлэдхэхэ түсэбые хууляар баттоогдоһон болзор соо заабол дүүргэхэ ябадал хадаа дайнай хойшолонгуудые түргэнөөр усадхаха болон оронойнгоо арадай ажахын хамаг бүхы һалбаринуудые богонихон болзор соо һэргээн бодхоохын тулада мүнөө жэлэй угаа шухала бүгэдэ арадай удхатай байна гээшэ гэжэ бүхы партийна, советскэ, газартаряалангай, бэлэдхэлэй организацинуудай, колхозууд, МТС-үүд, совхозууд, ажаүйлэдбэриин предприятинуудай туһалбариин ажалнууд болон тарияашадай үмсын айлнуудай анхаралыень хандуулна. Тэрэшэлэн СССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитет болбол ургаса хуряалга ба хүдөө ажалай продуктнуудай бэлэдхэл үнгэргэхэ хэрэгтэ нёдондо үзэгдэһэн дутуу дундануудые дахяад дабтажа болохогүй гэжэ советскэ, партийна, газартаряалангай, бэлэдхэлэй органуудта уридшалан һануулна. Эдэ дутуунуудынь юун байгаа бэм гэхэдэ, таряа хуряалгада бэлэдхэлые хангалтагүйгөөр, оройтуулжа дүүргэһэн ябадал болоно. Үнгэрэгшэ жэлдэ манайшье республикын олохон колхоз, МТС-үүд тарияахуряалгада бэлэдхэлые тон ехээр унжагайруулан нобшоруулһан байха юм. Тэрэнһээ болоо олонхи аймагууд тарияахуряалгые саг болзор соонь дүүргэжэ шадангүй шэнэ ургасаяа ехээр гээхэ ябадал гаргаһан байна. Тиигэжэ хэдэн олон колхозуудпай гүрэндэ таряа тушааха түсэбүүдээ хаһа болзор соонь хүсэд дүүргэжэ шадангүй үри зээлидэ ороһон байха юм.

1945 оной илалтын ургаса хуряаха ябадалда нёдондонойхи шэнги иимэ ехэ алдуунуудые дабтажа огто болохогүй. Колхоз, совхоз ба МТС бүхэн тарияахуряалгада бэлэдхэлэй бүхы хүдэлмэринүүдые энэ гэһээр эрхим шанартайгаар дүүргэхэ хэмжээнүүдые дары сагаа абаха болоно. Республикын партийна, советскэ, газартаряалангай органууд ба МТС, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол «1945 ондо ургаса хуряаха ба хүдөө ажалай продуктнуудые бэлэдхэхэ тухай» СССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолой эрилтээр таряа хуряалгын бүхы машина зэмсэг, зүдхэхэ хүсэ, ток, сушилка, склад, хранилища, ороохо хатааха ба хадагалха газар, амһарта, шэгнүүр гэхэ мэтын шухала хэрэгсэлнүүдые эрхим шанартайгаар бэлэдхэжэ дүүргэхэ зорилготой.

Таряа хадажа эхилхэ болзор үдэр ерэхэ бури дүтэлжэ байна. Тиихэ тудам бэлэдхэлэй хүдэлмэри шиидхэгдэжэ байха зэргэтэй. Гэбэшье, республикын олонхи колхоз МТС-үүд тарияахуряалгада бэлэдхэлые аяар мүнөө хүртэр унжагайруулһаар. Байгша оной июлиин 10-ай мэдээн дээрэһээ хэрэхэдэ республика дотор комбайн заһабарилха түсэб оройдоо 32,8 процент болоһон байха юм. Ехэ-Кударын, Гашейн, Ториин, Суулгын МТС-үүд комбайн заһабарилгаар түрүүлжэ ябана. Ехэ Кударын МТС-эй коллектив комбайн заһабарилха түсэбөө 80 процент дүүргэһэн ба комбайнын 17 мотор бэлэдхэһэн байна. Тиихэдэнь Куйтунска, Жиримскэ, Үдын, Ехэ-Куналейн МТС-үүд нэгэшье комбайн заһабарилаагүй байһаар. Гадна, зарим МТС-үүд (Курбын, Селендумын, Ново-Брянска, Тарбагатайн) заһабарилгын шанар сахингүй, хэһэн хүдэлмэридөө голодһо гаргана.

Кяхтын, Заиграйн, Прибайкальска, Байкало-Кударын олонхи колхозууд жатка, лобогрейкэ болон тарияахуряалгын бусад олон шухала хэрэгсэлнүүдые мүнөө хүртэр хангалтагүйгөөр бэлэдхэжэ байнхай. Тиихэдэнь тэндэхи партийна, советскэ, газартаряалангай органуудай хүтэлбэрилэгшэд тарияахуряалгада бэлэдхэлые хойшо татажа байһан баримтануудые һайса мэдэжэ байгаад, энэ шухала хүдэлмэрие колхоз бүхэндэ шиидхүүлхэ шанга хэмжээнүүдые нютаг дээрээ абаагүй байһаар.

«1945 ондо ургаса хуряаха ба хүдөө ажалай продуктнуудые бэлэдхэхэ тухай» тогтоол соогоо СССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй ЦК болбол тарияахуряалгада бэлэдхэлэй шухала зорилгонуудай нэгэн болгожо кадрнууд тухай анхаралаа хандуулна. Тиимэдэ МТС болон колхозууд комбайн. машина бүхэниие дүй дүршэлтэй ба мэргэжэлтэй болоһон эзэдтэ тушаажа үгэхэ ёһотой.

Энэ жэлэй ургаса хуряалгын үедэ комбайнууд болон машинануудые һаадгүй һайнаар хүдэлмэрилүүлхын тулада нүүдэл мастерскойнууд олоор эмхидхэгдэхэ болоно. Тиимэ дээрэһээ МТС болон совхозууд иимэ мастерскойнуудые эмхидхэхэ ябадалда заһабарилга шэнгеэр хандажа мастерскойнуудта хэрэглэгдэхэ бүхы частьнуудые эртэнһээ хойшо бэлэдхэхэ ёһотой.

Тарияахуряалгада бэлэдхэгдэжэ байһан МТС-эй бүхы хүдэлмэрилэгшэд болон колхозникуудта СССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй дээрэ нэрлэгдэгшэ тогтоолые гүнзэгыгөөр ойлгуулан тэдэнэрэй дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, тарияахуряалгада бэлэдхэлые энэ гэһээр шиидхэхэ бүхы хэмжээнүүдые абаха ябадал—нютагуудтахи партийна, советскэ, газартаряалангай органуудай тон шухала ба харюусалгатай зорилго мүн.

Сэрэгэй албанһаа табигдагшадые эдихэ ууха юумээр пэтребкооперацинуудай хангаха тухай

Центросоюзай Президиум болбол сэрэгэй албанһаа табигдагшадые илангаяа түмэр харгынууд болон приставьнуудһаа буугаад түрэһэн нютаг тээшээ бусажа ябахадань элдэб юумээр хангаха хэрэгтэ эдибхитэйгээр хабаадалсахыень эд хэрэглэгшэдэй кооперациин бүхы организацинуудые уялгалһан байна. Харгы тракт дээрэ байһан столово, буфедүүд, сай ууха газарнуудта элдэбын эдеэн, сай, кофе, квас, морс гэхэ мэтэ худалдагдаха байна.

Колхозникой бууха байшангуудта ба хонолгын газарнууд ба парикмахерска, гутал хубсаһа хадхаха мастерскойнууд болбол гэртээ бусажа ябаһан сэрэгшэдэй эрилтые ээлжээгүйгөөр хангаха ёһотой гэжэ дурадхагдаба. (ТАСС).

И. В. СТАЛИН ба В. М. МОЛОТОВ БЕРЛИНДЭ ЕРЭБЭ

БЕРЛИН, июлиин 17. (ТАСС). Июлиин 16-да Берлиндэ СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй Түрүүлэгшэ Генералиссимус И. В. Сталин ба СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотов ерэбэ.

Берлиндэ гурбан агууехэ державануудай түрүүнэрэй Конференци нээгдээ

(Коммюнике)

Великобританиин, Америкын Холбоото Штадуудай болон Советскэ Союзай Правительствонуудай түрүүнэрэй Берлинскэ Конференци мүнөөдэр үдэрэй 5 часта нээгдэбэ.

Холбоото Штадуудай Президентые Конференциин заседанинууд дээрэ түрүүлэгшээр һуугыт гэжэ нүгөөдэ хоёр нүхэдынь уриһан байгаа. Гурбан Правительствонуудай түрүүнэрэй шиидхэбэри гаргахые хүлеэжэ байгаа асуудалнууд тушаа һанамжануудаа уридшалан андалдажа мэдэлсэһэн байна.

Конференциин бэлэдхэлэй хүдэлмэрие хэжэ бэелүүлхын зорилгоор, Гадаада Хэрэгүүдэй гурбан Министрнүүд саг-сагтаа уулзажа байха ушартай гэжэ шиидхэгдэбэ.

Берлин,
1945 оной июлиин 17.

В Ц С П С-тэ

Ургаса хуряалгын бэлэдхэлдэ профсоюзуудай хабаадаха тухай

ВЦСПС-эй секретариат болбол «1945 ондо ургаса хуряаха ба хүдөө ажалай продуктнуудые бэлэдхэхэ тухай» СССР-эй Совнаркомой ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоол гараһатай хамта профсоюзна организацинуудай хэхэ хүдэлмэри тухай асуудалые хэлсэжэ үзэбэ.

Ургаса хуряалгада ба хүдөө ажалай продуктнуудай бэлэдхэлдэ совхозууд, машинно-тракторна станцинууд, туһалбариин ахажынууд, элеваторнуудай хэрзэргэ бэлэдхэһэниие гүрэнэй шалгалта хэхэ хэрэгтэ эдибхитэйгээр хабаадалсаха хэрэгтэй гэжэ профсоюзна организацинуудта дурадхагдаа. Фабрично-заводской болон местнэ комитедүүд болбол хуряалгын түсэбые саг соонь зохёохо болон тарилгын талмайнуудые таряан ажалай бригадануудта болзор соонь даалгажа үгэхэ ябадалда тусхай анхаралаа хандуулха ёһотой. Оньһон машинануудай хойноһоо техническэ харууһалга хэжэ, тэдэниие дүүрэн хүдэлгэхэ асуудалда зорюулжа комбайнернууд ба молотилкануудай хүдэлмэрилэгшэдэй богони болзорой һургуулинуудые хэхэ хэрэгтэй. Хуряалгын хүдэлмэри дээрэ түс тустаа болон звеньевой ёһоор ажал хэхэ аргые үргэнөөр хэрэглэхэ хэрэгтэй.

Хуряалгые саг болзор соонь ба эрхим шанартайгаар үнгэргэхын—ажалай нормонуудые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын, унаагай хүсые жэшээтэ һайн байлгахын, түлишэ болон тоһодохо материалнуудые арбилхын түлөө совхозууд, МТС-үүд болон туһалбариин ажахынуудай хүдэлмэришэд, специалистнууд ба албахаагшадай социалистическэ мүрысөөниие эмхидхэхэ шухала гэжэ ВЦСПС-эй секретариат һайшаана. Мүрысөөнэй дүнгүүдые үдэр бүри гаргажа байха шухала. Профсоюзууд болбол хуряалгын хүдэлмэри дээрэ ябажа байһан хүдэлмэришэд ба албахаагшадта шухала культурно-байдалай условинуудые байгуулха ёһотой гэбэл: гэр байрануудые хаһа саг соонь заһажа түхеэрхэ, хүүгэдэй яслинуудые, садууд болон площадкануудые эмхидхэхэ, газетануудые уншажа байха гэхэ мэтэ.

Энэ хүдэлмэридэнь профсоюзна организацинуудта туһаламжа үзүүлхын тулада хуряалгын бүхы үе соо байха ВЦСПС-эй болон профсоюзуудай ЦК-нуудай бригаданууд совхозууд, МТС болон туһалбариин ажахынуудта эльгээгдэжэ байна.

Түрүүшын талха—гүрэндөө

Ставропольско хизаарай хахадһаа ехэнхи районууд олоороо тарягаа хуряажа эхилбэ. Хэдэн зуугаад колхозууд гүрэндөө таряа тушаажа эхилээ.

Хизаарай таряа бэлэдхэлэй пунктнууд хадаа шэнэ ургасаһаа хуряагдаһан 200.000 шахуу тонно талха тушаажа абаа. (ТАСС).

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

У К А З

Улан-Удын Мехстеклозаводой хүдэлмэрилэгшэдые БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Сонхын шэл бүтээн гаргаха гүрэнэй түсэбые дүүргэхэ талаар амжалтатай хүдэлмэри хэһэнэйнь түлөө, Улан-Удын механизированнэ шэлэй заводой хүдэлмэрилэгшэдые Бурят-Монгол АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха гэбэл:

1. **Ашуркова** Александра Сидоровнае—Мехстеклозаводой отломщица.
2. **Бутаков** Алексей Ивановичые—заводой механик.
3. **Брун** Константин Константиновичые—заводой мастер.
4. **Викулова** Дарья Трофимовнае—заводой формовщица.
5. **Дудкин** Александр Филипповичые—ширпотребын цехын начальник.
6. **Зарубин** Иван Павловичые—таһагай начальник.
7. **Куркай** Любовь Михайловнае—лабораториин начальник.
8. **Костьн** Петр Васильевичые—шулуушан.
9. **Лозяев** Иосиф Михайловичые—заводой механик.
10. **Лоскутов** Андриян Иннокентьевичые—Фуркогой мастер.
11. **Малин** Михаил Васильевичые—Фуркогой мастер.
12. **Никанорова** Антонина Леонидовнае—дежурна инженер.
13. **Нестеров** Ефим Владимировичые—заводой шулуушан.
14. **Никитин** Гурьян Елизаровичые—заводой слесарь.
15. **Павлова** Татьяна Андреевнае—заводой шэл отологшо.
16. **Павлуцкая** Наталья Алексеевнае—заводой шулуушан.
17. **Петушков** Михаил Александровичые—заводой нэгэдэхи гарай мастер.
18. **Спиридонов** Анатолий Сергеевичые—Мехстеклозаводой директор.
19. **Солодовник** Николай Григорьевичые—заводой газостанциин начальник.
20. **Тарабукина** Антонина Петровнае—заводой слесарь.
21. **Тысчик** Климентий Афанасьевичые—бригадир.
22. **Улинтина** Федосья Сергеевнае—заводой дежурна техник.
23. **Шергин** Александр Васильевичые—заводой шофер.
24. **Шестаков** Василий Федоровичые—заводой ахалагша электромонтер.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо **М. ЧУВЬЮРОВ.**

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретариин уялгые дүүргэгшэ **В. МОНКЕТОВ.**

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан.
1945 оной июлиин 13.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

У К А З

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын Алдар" гэжэ орденууд ба „Эхын медаль" гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-най указай үндэһөөр СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө шагнаха гэбэл:

Юһэн хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. СУВОРОВА Ирина Дмитриевнае—Улан-Удэ городой Городской районой гэрэй эзэн эхэнэр.

Найман хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. АНОСОВА Евдокия Дмитриевнае—Мухаршэбэрэй аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
2. ЕВСЮКОВА Анастасия Ивановнае—Улан-Удэ городой Городской районой гэрэй эзэн эхэнэр.
3. КОВАРСКАЯ Итта Лазаревнае—Улан-Удэ городой городской районой гэрэй эзэн эхэнэр.
4. КАЛАШНИКОВА Евдокия Савельевнае—Мухаршэбэрэй аймагай Шаролдай тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
5. ЯКОВЛЕВА Мавра Никитовнае—Мухаршэбэрэй аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

Долоон хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 3-ДАХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. АНТОНОВА Евдокия Устиновнае—Мухаршэбэрэй аймагай Шаролдай тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
2. АФАНАСЬЕВА Фёкла Фёдоровнае—Бичурын аймагай «Красная Заря» колхозой колхозница.
3. БЕЛКИНА Мария Николаевнае—Улан-Удэ городой Городской районой гэрэй эзэн эхэнэр.
4. ДАВЫДОВА Ульяна Антиповнае—Улан-Удэ городой Городской районой гэрэй эзэн эхэнэр.
5. ЗАЙЦЕВА Ульяна Антоновнае—Улан-Удэ городой Пригородно районой гэрэй эзэн эхэнэр.
6. ЛЕОНОВА Степанида Федоровнае—Мухаршэбэрэй аймагай «Красный Заган» колхозой колхозница.
7. ЛЕМЕНОВА Нина Ивановнае—Улан-Удэ городой Городской районой гэрэй эзэн эхэнэр.
8. ЛЕБЕДЕВА Ольга Дмитриевнае—Улан-Удэ городой Городской районой гэрэй эзэн эхэнэр.

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта).

Советскэ Союзай һонин

ПАПИРОС БОЛОН ТАМХИ ЕХЭЭР ГАРГАДАГ БОЛОХОНЬ

СССР-эй Эдеэ-хоолой ажаүйлэдбэриин Арадай Комиссариат болбол Красноярска хизаарта папирос болон тамхинай үйлэдбэриие ехэдхэхэ тухай шиидхэбэри гаргаа.

Канска тамхинай фабрика хадаа нэгэ жэл соо 115-һаа 300 хүртэр миллион папирос ба 25-һаа 50 хүртэр мянган ящик махорко гаргаха болгогдохо юм.

Үйлэдбэриин шэнэ программые дүүргэхын ба түс фабрика дээрэ эхилһэн барилгын хүдэлмэринүүдые түргэнөөр дүүргэхын түлөө Эдеэ-хоолой ажаүйлэдбэриин Наркомат хэмжээнүүдые абаа. Автомашинанууд, барилгын материалнууд ба түүхэй эд түс фабрикада таһалан үгтэнхэй. (ТАСС).

Улаан Армиин Центральна Музей соо тугуудай зал нээгдэбэ

Июлиин 17-до Улаан Армиин Центральна Музей соо тугуудай таһаг нээгдэбэ. Германска рейхстаг дээрэ Улаан Армиин сэрэгшэдэй мандуулһан Илалтын туг табсан дээрэ шэл хабхаг доро табигданхай. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн соогуур алдар сууда гараһан шэн габьяата гвардейскэ частьнуудай дайшалхы тугууд Илалтын тугые хүреэлэжэ байна.

Мүн энэ зал соо 200 германска тугууд болон Гитлерэй өөрынь штандартые хаража болохо байна. Илалтын парад болохо үедэ манай сэрэгшэд эдэ трофейнэ тугуудые Улаан Талмай дээрэ Мавзолейн хажууда хаяһан байгаа.

Тугуудай зал соо түрүүшын үдэр Улаан Армиин боецүүд болон офицернүүд, албанһаа табигдаһан сэрэгшэд, английска металлургнуудай профсоюзуудай делегациин членүүд ба бусад ябажа үзэһэн байна.

ИНЖЕНЕР-МЕТАЛЛУРГНУУДАЙ ШЭНЭ ОТРЯД

Хадын металлургическа магнитогорско институт залуу мэргэжэлтэдые гаргаба. 130 студентнүүд—металлургнууд, горнягууд, барилгашад диплом абаа. Залуу мэргэжэлтэдэй олонхинь инженерээр хүдэлмэрилхөөр Донбасста эльгээгдэхэ байна.

Дайн сэрэгэй жэлнүүдтэ 256 мэргэжэлтэдые бэлэдхэн гаргаһан энэ институт үргэдхэгдэхэ болоо. Энергетическэ ба завод доторхи түмэрзамай шэнэ таһагууд бии болгогдоо. (ТАСС).

КОЛХОЗНО ШЭНЭ ТЭЭРМЭНҮҮД

Смоленщинын колхозууд болбол уһан ба һалхин тээрмэнүүдые, тэрэшэлэн крупагай тээрмэ болон маслобойконуудые байгуулжа эхилээ. 13 предприятинууд байгуулагдаад, хүдэлмэрилжэ эхилэнхэй. Мүнөө үедэ областиин колхозууд хадаа 160 тээрмэтэй болоо. (ТАСС).

Эмдэ ородог эбэртэй буга үсхэхэ совхозууд

СССР-эй Совхозуудай Арадай Комиссариат болбол гайхамшаг һайн үүлтэрэй соохор эреэн буганууды үсхэхэ шэнэ рассаднигуудые Алас Дурна Зүгтэ бии болгохонь. Энэ үүлтэрэй буганууд хадаа тон үнэтэ эмэй зүйлнүүдые үгэдэг эбэрнүүдээрээ бүхы дэлхэй дээрэ алдаршаһан байгаа. Тэрэ эбэрэрынь эмнэлгын препарадуудые, тэдэнэй дунда медицинскэ практикада үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болоһон пантакриин бэлдэгдэдэг юм. Тэрэ хадаа шархануудые түргэнөөр эдэгээхэдэ угаа туһатай онсо һайн эм байшоо.

Залуу специалистнуудта амаралта үгтэхэнь

СССР-эй Совнаркомой дэргэдэхи дээдэ һургуулиин хэрэгые эрхилхэ Комитет болбол дээдэ дунда тусхай һургуулинуудые дүүргэмсээрынь, залуу специалистнуудта һарын амаралта үгэхэ ябадалые дахяад һэргээхэ гэһэн захиралта гаргаба. (ТАСС).

Кавказай минеральна уһанууд дээрэ

Кавказай минеральна уһануудай оршондохи халуун серно булагаараа мэдээжэ Кумагорскэ бальнеологическа курорт хүдэлмэрилжэ эхилээ. Эмшэлүүлхэеэ ерэгшэд хадаа шэнээр баригдаһан корпуснууд соо байрлана. Врачебнэ кабинедүүд болон амбулатори нээгдэһэн ба уһа болон шабараар эмшэлхэ ябадалнууд һэргээгдэһэн байна. (ТАСС).

АДЖАРИИН ЦИТРУСОВО ПЛАНТАЦИНУУД ДЭЭРЭ

һүүлшын жэлэй хүйтэн үбэлнүүдһээ гэмтэһэн таримал мододые һэргээхэ ехэ хүдэлмэринүүд Аджариин цитрусово плантацинууд ба сэсэрлигүүд дээрэ ябуулагдана. Үнгэрһэн хабар республикын колхозууд болон совхозууд мянга шахуу мандаринова, апельсинова, лимоново мододые таряа. Тэдэнь хадаа бүгэдэ һайнаар урганхай.

Дайнай жэлнүүдтэ Аджариин цитрусоводууд орон ба фронтдоо 900 миллион гаран үрэнүүдые үгэһэн байха юм. Гансал үнгэрэгшэ жэлдэ тус республикын плантацинуудһаа 280 миллион мандарин, лимон болон апельсин абтааһэн. Нёдондонойхиһоо үшөө ехэ ургаса энэ жэлдэ хүлеэгдэжэ байна.

(ТАСС).

«КИЕВЭЙ ТҮЛӨӨ БОЛОҺОН ДАЙН БАЙЛДААНУУДАЙ ПОЛИ» ГЭҺЭН ЗАПОВЕДНИК-МУЗЕЙ

Днепр ба Киевэй түлөө тулалдаанай боложо байхада армиин генерал Ватутинай командна пункт байһан Киевскэ областиин Ново-Петровцы гэжэ тосхондо «Киевэй түлөө болоһон дайн байлдаануудай поли» гэһэн заповедник-музей байгуулагдаха болоо.

Заповеднигай центртэ түүхэтэ дайн байлдаанда зорюулагдаһан мемориальна музей байха юм. Киевскэ архитекторнүүд Елизаров ба Сидоренко гэгшэд энэ заповедник-музейн проектые зохёожо байнад.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын Алдар“ гэжэ орденууд ба „Эхын Медаль“ гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

(Үргэлжэлэл. Эхининь 1-дэхи нюурта).

9. ПЕТРОВА Мавра Никитовнае—Мухаршэбэрэй аймагай Шаролдай тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
10. ПАРНЬКОВА Александра Александровнае—Бичурын аймагай «Новый мир» колхозой колхозница.
11. ПАНЬКОВА Ульяна Паумовнае—Бичурын аймагай «Новый мир» колхозой колхозница.
12. РАЗНИЦЫНА Татьяна Егоровнае—Бичурын аймагай «Борец Октября» колхозой колхозница.
13. СОЛОВЬЕВА Прасковья Александровнае—Улан-Удэ городой Пригороднэ районой гэрэй эзэн эхэнэр.
14. САВЕЛЬЕВА Федосья Романовнае—Улан-Удэ городой Городской районой гэрэй эзэн эхэнэр.
15. ТИМОФЕЕВА Евдокия Егоровнае—Бичурын аймагай Круминай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
16. ФЕДОТОВА Лидия Павловнае—Улан-Удэ городой Спецторгын № 1 столовын хүдэлмэришэн.
17. ФОМИНА Пелагея Иннокентьевнае—Бичурын аймагай «Борец Октября» колхозой колхозница.
18. ЯКОВЛЕВА Матрёна Григорьевнае—Улан-Удэ городой Городской районой туберкулёзно больницын хүдэлмэришэн.
19. ЯКОВЛЕВА Акулина Корнеевнае—Улан-Удэ городой Городской районой гэрэй эзэн эхэнэр.

Зургаан хүүгэдые түрэhэн ба хүмүүжүүлhэн эхэнүүдые «ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. АВДЕЕВА Маланья Антоновнае—Бичурын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
2. БРЯНСКАЯ Клавдия Ивановнае—Улан-Удэ городой Железнодорожно райсоведэй хүдэлмэришэн.
3. ВАСИЛЬЕВА Парасковья Григорьевнае—Улан-Удэ городой Городской районой гэрэй эзэн эхэнэр.
4. ВЕТОШНИКОВА Васса Спиридоновнае—Бичурын аймагай Бичура тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
5. ДЕРЮГИНА Парасковья Матвеевнае—Бичурын аймагай Круминай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
6. ИВАНОВА Парасковья Ивановнае—Бичурын аймагай «Красная Заря» колхозой колхозница.
7. ИВАНОВА Федосья Лазеревнае—Бичурын аймагай «Красная Заря» колхозой колхозница.
8. КУЗЬМИНА Харитинья Сергеевнае—Улан-Удэ городой Городской районой Буркоопсоюзай хүдэлмэришэн.
9. КИРИЛЛОВА Татьяна Петровнае—Мухар-Шэбэрэй аймагай «Политотдел» колхозой колхозница.
10. КОЖЕВИНА Феоктиска Гавриловнае—Улан-Удэ городой Пригороднэ районой гэрэй эзэн эхэнэр.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗУУДААР ҮБҺЭ САБШАЛГА, СИЛОС ДАРАЛГА БА ПАР ХАХАЛАЛГЫН ТҮСЭБҮҮДЭЙ ДҮҮРГЭЛТЭ ТУХАЙ

БМАССР-эй НАРКОМЗЕМЭЙ МЭДЭЭН

1945 оной июлиин 15.

Аймагууд	Үбhэ сабшалга (процентээр)	Силос даралга (процентээр)	Пар хахалалга (процентээр)
Түнхэнэй	15,3	22,0	76,3
Кабанскын	15,2	46,6	82,1
Прибайкальска	12,2	6,9	[illegible]
Тарбагатайн	[illegible]	6,2	48,1
Баргажанай	8,4	3,3	[illegible]
Ториин	7,0	61,8	42,8
Закаменай	[illegible]	36,8	92,8
Иволгын	[illegible]	27,3	65,5
Бичурын	6,3	3,1	36,0
Б Кударын	6,0	6,7	59,5
Мухаршэбэрэй	5,9	[illegible]	[illegible]
Хориин	5,6	—	61,6
Сэлэнгын	5,1	12,5	64,8
Курумканай	4,4	4,5	56,9
Кударын	3,1	0,2	24,6
Зэдын	2,7	15,3	40,1
Заиграйн	[illegible]	0,2	[illegible]
Хэжэнгын	1,5	4,8	[illegible]
Кяхтын	1,5	0,4	25,9
Ахын	1,3	12,2	—
Яруунын	[illegible]	[illegible]	50,9
Хамта	5,1	12,7	40,0

Үбhэхуряалгын ябасые шангадхаха

Үбhэхуряалгын бүхы хүдэлмэринүүдые таряахуряалга хүртэр дүүргэхэ ябадал республикын колхозуудай зайлашагүй шухала зорилго болоно.

Гэбэшье, олонхи аймагууд үбhэхуряалгые хангалтагүйгөөр ябуулжа байна. Байгша оной июлиин 15-най мэдээгээр үбhэ сабшаха түсэб республика соо миил 5,1 процент дүүргэгдэhэн байха юм. Энэ хадаа нёдондоной эды хирэтэй сасуулхада 0,8 гектараар бага байна. Силос дараха түсэб республика соо 12,7 процент дүүрээ.

Тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэри Яруунын, Кяхтын, Хэжэнгын, Заиграйн, Зэдын, Кударын колхозууд илангаяа хангалтагүйгөөр ябуулна. Ушарынь эндэхид үбhэ сабшалгада ехээр оройтожо орохон ба зарим колхозуудынь аяар мүнөө хүртэр хүсэд шиидэжэ сабшаагүй байха юм.

Үбhэхуряалга ба силос даралгые интэрээ hаатуулжа байhан ябадал саашадаа тэсэшэгүй. Нютагуудтахи партийна, советскэ, газартаряалангай органуудай хүтэлбэрилэгшэд үбhэхуряалгые шангадхаха эрид хэмжээнүүдые хараалжа, колхозуудай хамаг бүхы хүсэеэ сабшалан дээрэ энэ гэhээр гаргаха ябадал хангаха уялгатай.

Польшын түмэр харгые хүтэлхэ гуримые хубилгаха асуудал тушаа СССР ба Польшын хоорондо хэлсээн баталагдаhан тухай

Москвада хэлсээн болоhоной эсэстэ, Польшын түмэр харгынуудые хүтэлхэ тушаа энээнэй урда тээ дайнай үедэ тогтоогдоhон гурим журамые хубилгаха тухай Советскэ Социалистическэ Республиканууд Союзай Правительство болон Национальна Нэгэдэлэй Польско Саг зуурын Правительствын хоорондо 1945 оной июлиин 11-дэ хэлсээн баталагдаба.

Тус хэлсээн хадаа, бэе бэеэ ойлголсохо ба эбтэй хани халуун оршон байдалда болобо, хамаг бүхы асуудалнууд тушаа хүсэд үгэеэ нэгэдэhэн байгаа.

Советскэ Социалистическэ Республиканuудай Союзай Правительствын түлөөлэлгөөр Зам Харилсаанай Арадай Комиссар, техническэ сэрэгүүдэй генерал-лейтенант И. В. Ковалев болон Национальна Нэгэдэлэй Польско Правительствын түлөөлэлгөөр Польско Республикын Зам харилсаанай министр господин Ян Рабановский гэгшэд хэлсээн дээрэ гарнуудаа табиhан байна.

Энэ хэлсээндэ гараа табижа баталха дээрэнь, советскэ талаhаа байлсагшадые нэрлэбэл: Зам Харилсаанай Арадай Комиссарай орлогшо, зам харилсаанай 1-дэхи рангын вице-генерал-директор Арутюнов Б. П., зам ябадалай 2-дохи рангын генерал-директор Бещев Б. П., мүн тэрэшэлэн техническэ сэрэгүүдэй генерал-лейтенант Каргин, И. В., директор-полковник Низовцев Е. И. болон НКИД-эй дүрбэдэхи европейскэ таhагые даагша Абрамов А. Н. гэгшэд болоно.

Польско талаhаа байлсагшадые нэрлэбэл:

Москвада байгаа Польско Республикын Элшэн сайд господин Модзелевский, Польско Республикын Зам харилсаанай министерствын ашаа шэрэлгын департаментын начальник господин Молодецкий болон Москвада байгаа Польско Республикын посольствын худалдаа-наймаанай атташенүүд господин Заушниц ба господин Хабссинский гэгшэд болоно. (ТАСС).

Уласхоорондын байдалай шэнжэлэл

Хариин гүрэнүүдэй хэблэл газетэнүүд болбол СССР, Великобритани ба Америкын Холбоото Штадуудай ударидагшадай уулзажа хөөрэлдэхөө байhан тухай угаа ехэ анхаралаа хандуулна.

Дайнай дүй дүршэл хадаа агууехэ державануудай ударидагшадай нюураараа уулзаха гээшэ али тухай ехэ удхатай байhыень харуулhан байна. Тегеранда ба Крымдэ болоhон уулзалганууд Германиие сэрэгээр дараха ябадалые амжалтатайгаар дүүргэхэ. Польша тухай, мүн эб найрамдал ба аюулгүй байха ябадалые эмхидхэхэ тухай асуудалые шиидхэхэ нэгэдэмэл түсэб зохёохо ябадалда хүргэбэ. Ушар иимэhээ хэдэн олон оронуудай фашистска үзэлтэй хэблэл газетэнүүд ба хархис хара үзэлтэй тушаалтан болбол дайнай үе соо бии болоhон Нэгэдэмэл Наценуудай эб найрамдалые мүнөө амгалан сагта улам саашань үргэлжэлүүлхэ хэрэгтэ hаад ушаруулха гэжэ али болохоор оролдоно. Тэдэнэр тохёолдоод байhан бэрхэшээлнүүдые hүжэрөөнэ, союзнигуудай хоорондо зүрилдөөн гараха юм гэжэ саг үргэлжэ шалина. Гитлерэй хуули засагые буляажа абахадань туhалhан элитэ баян промышленник Гугенберг ба урдань Германиин рейхсканцлер байhан Брюннинг гэхэ мэтын хара үзэлтэн эндэ hүхирэлдэнэ. Германиин сэрэгэй ба ажаүйлэдбэриин хүсые аршалха гэжэ оролдожо байхадаа, эдэ хүнүүд «улаантанай аюул» тухай, Англи болон США гээшэ Советскэ Союзтай заабол тулалдаха юм гээд хашхаралдана.

Нэгэдэмэл Наценуудай хани барисаае таhалдуулха түсэбые бэелүүлхын тулада фашистнуудта дүтэрхы католическа церковиин ажал-ябуулгашад болон мүнөө үедэ ямаршье антисоветскэ нүхэ эшээн соо байрлаха аргаяа бэдэржэ байhан польско хара үзэлтэ эмигрантнууд бии бүхы хүсөөрөө оролдоно.

Английска хүдэлмэришэнэй партиин орган болохо «Дейли Геральд» болбол Германиин экономическа шэнэдхэн байгуулалта тухай түсэбые английска сэрэгэй хуули захиргаанда Гугенберг барюулба, тиихэдээ англичануудта коммунистическэ аюул тухай хэлэжэ айлгаба гэжэ мэдээсэнэ. Тиимэ болохолоороо, фашистска диктатурые бэлдэхэ хэрэгтэ хабаадалсаhан энэ хүн мүнөө дахяад тархяа үндылгэжэ байна гээшэ.

Гэхэ зуура, немецкэ ажаүйлэдбэриин эзэдэй фашистска ударидагшадтай нарин нягта холбоотой байhыень гэршэлhэн тоо мэдээнүүдые американска хуули захиргаанай Германида суглуулжа абаhыень мэнэ hаяхан американска хэблэл газетэнүүд тунхаглаhан байгаа. Жэшээнь, 1933 ондо Шахт, Феглер, Крупп гэхэ мэтын элидэ гараhан 20 ажаүйлэдбэриин эзэдэй хабаадалгатайгаар Герингындэ болоhон суглаан дээрэ 3 миллион марк мүнгэтэйгөөр фашистска партиин hунгуулиин фондые бии болгохо тухай шиидхэбэри гаргагдаhан документ Эйзенхауэртэ барюулагдаhан байгаа. «И. Г. Фарбениндустри» гэжэ томохон нэгэдэлэй фашистска агрессидэ сэхэ хабаадалсаhыень гэршэлhэн бэшэгүүд абтаа, тэрэнэй директорнүүд хадаа Польша, Чехословаки болон Франциин эзэмдэгдэhэнэй ашаар айхабтар ехэ ашаг олзо оруулба. Американска засагаархин Баварида элитэ ажаүйлэдбэриин эзэдые арестовалжа байна. Жэшээнь, Сименс-Шуккерт, Мессершмидт, Юнкерс ба бусадай заводуудтай холбоо барисаатай байhан хүнүүд арестовалагдаанхай.

Агууехэ державануудай өөhэд хоорондоо нягта барисаатай байха байдал хадаа Германиин буу зэбсэг хуряаха ба тэрэниие хорогүй болгохо тушаа Крымскэ Конференциин шиидхэбэриие хүсэд бэелүүлхэдэнь туhалха ёhотой, Германиин сэрэгэй хүсэ шадалые аршалан абарха гэhэн немецкэ болон бусад хара үзэлтэнэй провокаторска наадыень үй бута сохиходо туhалха ёhотой.

* * *

Баруун Европын хэдэн олон оронуудые немецкэ эзэмдэлгэhээ сүлөөлhэнэй hүүлээр, тэндэ гүрэнэй хуули засагые тогтоохо тухай асуудал табигдана. Бельгидэ арад зоноо хохидол ядаралда оруулhан ба немецүүдтэ бэеэ тушааhан королиие бусаха гү, али бусахагүй тухай асуудалай түлөө тэмсэл боложе байна. Бусад гүрэнүүдтэ немецүүдтэй барисаатай байhан хүнүүдhээ гүрэнэй аппарат болон правительствын өөрыеншье сэбэрлэхые демократическа үзэлтэн эрижэ байна. Немецүүдэй эзэмдэлгын гашуун хүндэ бэрхэшээлые үзэжэ гараhан Франци дотор арад зониинь саг үргэлжын конституционно засаг түрые эмхилхэ зорилго табинхай.

* * *

Мэнэ hаяхан Парижда французска мандалгын генеральна штадуудай заседани болоо. Нютаг нютагуудай элдэб организацинуудай түлөөлэгшэд болохо—хүдэлмэришэд, таряашад, интеллигентнүүд, хүлhэнэй хүдэлмэришэдые баригшад, hахилтан гэхэ мэтын хоёр мянгаад хүн хадаа тэдэндэ захижа бэшэhэн хүсэлэнгүүдые элирхэйлhэн резолюциие нэгэн дуугаар баталжа абаба. Тэрэ резолюци хадаа Франциин албан газарнуудые немецүүдэй туhамаршадhаа hайса сэбэрлэхые эринэ. Сүлөөтэй байха эрхые эдлэхэ, хүнэй эрхые хүндэлхэ, трестнүүдые тарааха гэхэ мэтые эринэ.

Арад зоной hунгаhан элэ түлөөлэгшэдэй нэгэн гол шухала эрилтэ хадаа конституциие зохёохо ба демократическа правительствые байгуулхын тулада бүрин эрхэтэ учредительнэ суглааниие зарлаха гэнэ.

Франциин буржуазна тушаалтан хадаа октябриин 14-дэ hунгагдаха учредительнэ суглаан гээшэ 1875 ондо гараhан хуушанай конституциие, тэрэнэй демократическа бэшэ сенаттайгаар, 1940 ондо Франциие хүмэрин уналгада хүргэhэн бүлэг финансова корольнууд болохо 200 бүлэнэр гадэгэй эзэрхэжэ байха ябадалые хангахаар конституциие гаргаха аабза гэжэ найдана.

Эсэргүүсэлтэ хэхэ хүсэн, коммунистическэ ба социалистическэ партинууд болон арад зонойнгоо сүлөөлэлтын тэмсэлдэ тэдэниие толгойлжо байhан бусад демократическа организацинууд хадаа бүрин эрхэтэ учредительнэ суглаа зарлаха ба Франци дотор демократи дэлгэрүүлхэ гэhэн лозунгые аршалан хамгаална.

В. ГРИШАНИН.

ХИЛЫН СААНА

Гитлерэй Аргентинэдэ ошоhон тухай зэрэб үгэ

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 17 (ТАСС). Таймс гэжэ газетын чикагска корреспондент болбол этигэлтэй хүнүүдhээ дуулhанай ёhоор Гитлер ба Ева Браун гэгшэд мэнэ hаяхан Аргентинэдэ ерэhэн немецкэ уhан доогуур ябадаг онгосоhоо буугаад, мүнөө үедэ Патагонидо (Урда Аргентина) немецүүдгэ хабаатай байhан газарта байжа байна гэжэ Монтевидеоhоо (Уругвай) дамжуулна.

Уhан доогуур ябадаг онгосоhоо Патагониин эрье дээрэ хоёр хүнэй бууhан тухай Патагониин полици правительствода мэдээсэhэн тухай «Ла Критикэ» газетын мэдээсэлые Юнайтед Пресс агентствын корреспондент Буэнос-Айресhаа дамжуулна. Мүн лэ тиимэрхүү мэдээсэлнүүд бусад ондоошье аргентинскэ газетэнүүдтэ хэблэгдэн гараба.

Аргентинэдэ Гитлерэй ошоhон тухай мэдээсэл тушаа

ВАШИНГТОН, июлиин 17. (ТАСС). Хэблэл газетэнүүдэй түлөөлэгшэдэй асуудалнуудта харюусаха зуураа, США-гэй гүрэнэй департаментын түлөөлэгшэ болбол мэнэ hаяхан Гитлер ба Ева Браун гэгшэд уhан доогуур ябадаг онгосоор Аргентинэдэ ерээд тэндэ, Пасконидо немецүүдтэ хабаатай газарта hуужа байна гэhэн «Таймс» гэжэ чикагска газетын мэдээсэлые мүрдэхэ тушаа Буэнос-Айреста байгаа США-гэй посольстводо гүрэнэй департамент заабари үгэбэ гэжэ мэдүүлбэ.

Корреспондентнүүд болбол осиин оронуудай сэрэгэй гэмтэ ябадал хэгшэдые далдалхаяа болихо тухай союзна правительствонуудые Аргентинын найдуулhыень hануулhан байна.

Номгон далай дээрэхи дайн

ЛОНДОН, июлиин 17. (ТАСС). Номгон далайн баруун урда зүгтэ байгаа союзнигуудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй нэгэдэмэл командованиин штаб болбол июлиин 14-дэ американска авиаци Гонконгын ба Сайгоной оршондо японско суднануудта добтолбо гэжэ мэдээсэhэн тухай Рейтер агентство дамжуулна. Мүн тэрэшэлэн Формоза дээрэ байгаа японтоной сэрэгэй байра барилганууд добтолгодо орохон байгаа.

ВАШИНГТОН, июлиин 17. (ТАСС). США-гэй Номгон далайн флодой командованиин штаб болбол авианосецууд дээгүүр баазатай байhан американска ба английска самолёдууд, июлиин 14 ба 15-да, Хойто Японидо добтолбо гэжэ мэдээсэнэ. Хамта дээрээ 71.000 тонно уhа түрихэ хэмжээтэй 140 тухай томо ба жэжэ судианууд, тэдэнэй дунда 9 бишиихан сэрэ. корабльнууд шэнгээгдээ.

Ажаүйлэдбэриин болон транспортна байра барилгануудта айхабтар ехэ гарза гай ушаруулагдаа. Тиихэ зуураа, корабльнуудhаа буудалга хэхэдэнь ушаруулагдаhан гарза гайн хэмжээнь эндэ хэлэгдэнэгүй.

ЛОНДОН, июлиин 17. (ТАСС). Гуам гэжэ арал дээрэ байhан Рейтер агентствын корреспондентын дамжуулхань хадаа, английска Номгон далайн флодой оперативна эскадраар дэмжэгдэhэн 3-дахи американска флодой авиаци мүнөө үглөөгүүр Токиогой оршондо бии байhан байра барилгануудта дахяад ехэхэн добтолго хэбэ гэжэ США-гэй Номгон далайн флодой штаб тусхай мэдээсэл соогоо тунхаглаба гэнэ.

Франкогой мэхэтэ аашанууд тухай канадска газетэ бэшэнэ

ОТТАВА, июлиин 16. (ТАСС). «Стар» гэжэ канадска газетэ (Торонтодо хэблэгдэжэ байдаг) июлиин 16-да редакционно статья гаргажа, тэрээн соогоо франкогой кабинедэй составые hэлгэхэ ба фалангистска ударидагшадые тушаалhаань гаргаха hанаатай байhан тухай зэрэб үгэнүүд бии гэжэ дурсаха зуураа, энэ хадаа фашистска Испаниие демократическа нэгэдэмэл нацануудай бүлэ худар оруулха гэhэн зорилготой мэхэтэ ааша мүн гэжэ сэгнэнэ. Тиимэ мэхэтэ ааша хээшье hаань, Испани хадаа фашистска диктатураар хүтэлэгдэжэ байhан нацистска үзэлтэй марионеткэ байhан зандаа байха юм гэжэ тэрэ статья соо хэлэгдэнэ.

Испанида демократическа ёhо гурпмые бии болгохо ябадал болбол испанска проблемые союзнигуудай hанаhаар шиидхэхэ гансахан лэ зохистой арга болоно гэжэ тус газетэ мэдүүлнэ. Мүнөө үедэ Испани гээшэ нацистска эмигрантнуудай штаб болонхой. hүүлэй хэдэн hарын турша соо Франкогой правительство 30.000 нацистска эмигрантнуудые испанска албатанар болгохо эрхэ олгоhон байна. Мүнөө үедэ Испаниин химическэ электрическэ, суднобарилгын ба буладай ажаүйлэдбэриин хэдэн олон предприятинууд, мүн тэрэшэлэн синтетическэ горючи гаргаха ажаүйлэдбэри немецүүдэй хянамжа доро хүдэлнэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ 2.000 гаран предприятинууд германска капиталай хянамжа доро ба 2.000 шахуу предприятинуудай директорнүүдынь немецүүд байна гэжэ бэшэлгэдэ ороhон юм гэжэ тэрэ статья соо хэлэгдэнэ.

ГАДААДЫН ҺОНИНУУД

◆ Сентябриин 25-да Парижда нээгдэхээ байгаа бүхы дэлхэйн профсоюзна конференциин хуули захиргаанай комитет болбол тус конференциин хүдэлмэридэ хабаадалсахыень болгарска профсоюзуудые урпба. Болгариин бүгэдэ-ниитын хүдэлмэришэнэй профессиональна союзай Центральна Комитет энэ уряалыень хүлеэжэ абаба.

◆ СССР-тэй культурна барисаа байгуулха венгерскэ обществын эмхидхэhэн Советскэ Союз тухай фотовыставкэ Будапештдэ нээгдээ. Выставкын экспонадууд хадаа, Советскэ Союзай арадуудай эб найрамдалые, фронт дээрэ Улаан Армиин боецүүдэй гаргаhан баатаршалгые, мүн советскэ арадай тылдэ хэhэн геройческа ажалые харуулна. Выставкын тусхай таhаг болбол Ленинград, Сталинград ба Москва гэхэ мэтын герой-городуудта зорюулагданхай.

◆ Советскэ профсоюзуудай делегаци Тегеранhаа хойгуур Шемшекэдэ байhан шулуун нүүрhэнэй шахтануудта ябажа үзэбэ. Иранска шахтёрнууд хадаа делегадуудые халуун дулаанаар угтаhан байна. Нэгэ шахтын инженер Ваез-Заде гэгшэ митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ. Иранда ябажа үзэhэнэйнь түлөө советскэ айлшадта халуун баясхалан хүргэhэн байна.

◆ Энэ жэлдэ Болгарида виноградай ургаса угаа ехээр абтахаа байна. (ТАСС).

Таряахуряалгада бэлэдхэлые саг болзор соонь шиидхэе!

Д. ЭРДЫНИЕВ, ВКП(б)-гэй обкомой хүдөө ажалай таhагые даагша

Хүдөө ажалай жэлэй эгээл шиидхэхы үе—ургаса хуряалга дүтэлжэ байна. Хуряалгын хүдэлмэриин эхилхэ хүртэр hара хүрхэгүй болзор үлэбэ. СССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитет болбол «1945 ондо ургаса хуряаха ба хүдөө ажалай продуктнуудые бэлэдхэхэ тухай» тогтоол соогоо ургаса хуряалгые хуулитаар байгуулагдаhан болзор соо гээлтэгүйгөөр шиидхэхэ ба хүдөө ажалай продуктнуудай бэлэдхэлэй түсэбые заатагүй дүүргэхэ хэрэгтэ партийна, советскэ, бэлэдхэлэй организацинууд болон колхоз, МТС ба совхозуудай бүхы анхаралые хандуулна. СССР-эй Совнарком ба партиин Центральна Комитет болбол ургаса хуряалга ба хүдөө ажалай продуктнуудай бэлэдхэл үнгэргэхэ хэрэгтэ нёдондо «ушарhан дутуунуудые дабтажа яажашье болохогүй гэжэ советскэ, партийна, газартаряалангай ба бэлэдхэлэй органуудта урдшалан hануулна».

Эдэ дутуунууд нёдондо манайшье республикада тохёолдоhон байгаа. МТС, колхоз ба совхозууд таряахуряалгын хүдэлмэринүүдтэ хаhа болзор соонь бэлэдхэжэ шадангүй хуряалгада ехэхэн hаад түбэг тохёолдуулhан байха юм. Трактор, комбайн ба хуряалгын эгээлэй машинанууд муугаар заhабарилагдаhан, тэрэшэлэн олон тракторист, комбайнер ба жатка, лобогрейкын машинистнууд түрүүшын жэлдэ хүдэлмэрилhэн дээрэhээ машинануудые ябуулха дүршэл багатай байгаа hэн. Тэрэ бүгэдэ хадаа машина зэмсэгүүдэй саг үргэлжэ эбдэрхэ, таряахуряалгые унжагайруулха ба ургаса гээхэ ябадал гаргаhан байна.

Нёдондо тохёолдоhон эдэ алдуунуудhаа hургаал абаhан республикын олонхи партийна, советскэ органууд ба МТС, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ жэлэй таряахуряалгада эртэнhээ хойшо бэлэдхэжэ эхилээ. Ехэ-Кударын, Гашейн, Ториин, Суулгын ба бусад МТС-үүд комбайн заhабарилгые энэ жэлдэ эмхитэйгээр үнгэргэжэ байнхай. Июлиин 10-ай мэдээгээр Ехэ-Кударын МТС-эй коллектив комбайнова парка заhабарилха түсэбөө 80 процент дүүргэhэн байха юм. Тэрэшэлэн республикын олохон колхозууд таряахуряалгада хэрэглэгдэхэ машина зэмсэгүүд ба морин хэрэгсэлнүүдые, таряа хатааха, сэбэрлэхэ, хадагалха бүхы юумэнүүдые эрхим шанартайгаар бэлэдхэнхэй.

Зүгөөр, республика соо таряахуряалгада бэлэдхэл юрэнхыдөө хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байха юм. Олон тоото колхоз ба МТС-үүд заhабарилгын хүдэлмэри тон hулаар ябуулна. Ашаанай хэрэгсэлнүүд ба зүдхэхэ хүсые бэлэдхэхэ хүдэлмэри бүхы газарта хангалтагүй. Кяхтын, Заиграйн, Прибайкальска, Баргажанай, Байкало-Кударын аймагууд хуряалгада бэлэдхэлые илангаяа хангалтагүйгөөр ябуулна. Байгша оной июлиин 10-ай мэдээгээр Кяхтын аймагта оройдоо ганса комбайн, хоёр тракторна молотилка заhабарилагдаhан ба нэгэшье жатка, морин молотилка, лобогрейкэ гэхэ мэтын хуряалгын хэрэгсэлнүүд бэлэн болоогүй байха юм. Баргажанда гансашье комбайн заhабарилагдаагүй ба эгээлэй хуряалгын машина зэмсэгүүдые бэлэдхэжэ мүнөө хүртэр эхилээдүй байhаар. Мүн эндэхи колхозууд ток, зерносушилка, амбар гэхэ мэтэнүүдые бэлэдхэхэ тушаа ямаршье хэмжээ хараалаагүй байха юм. Мүн иимэ баримтанууд Прибайкальска, Заиграйн болон бусад аймагуудаар үзэгдэнэ.

Комбайн, тракторна молотилка ба хуряалгын эгээлэй машинануудые заhабарилха темпэ hулаар ябуулагдахаhаа гадна, зарим МТС-үүдээр голодhо гаргаха ябадал элирнэ. Курбын МТС-эй заhабарилhан 5 комбайнууд шалгалта дээрэ бултадаа гологдоо. Селенгумын МТС-эй заhабарилhан 3 комбайнын оройдоо нэгэнь комиссяар абтажа, бэшэнинь гологдобо. Тэрэшэлэн Ново-Брянска, Тарбагатайн, Бичурын ба бусад МТС-үүдээр заhабарилгын шанар хангалтагүй байна.

Хуряалгын машинануудай заhабарилга яахадаа иимэ хангалтагүйгөөр ябанаб гэхэдэ, таряахуряалгада бэлэдхэлые нютагуудтахи партийна, советскэ, газартаряалангай органуудай хүсэд хүтэлбэрилээгүйhөө болоно. Зарим аймагууд саг үшөө эртэ гэжэ найдаад, хуряалгада бэлэдхэлэй таатай болзорнуудые хойшолуулhаар.

Таряахуряалгын бэлэдхэлэй шиидхэхы үдэрнүүдэй ерэбэшье, олонхи МТС-үүдэй мастерскойнууд хүсэд hайнаар хүдэлмэрилнэгүй. Олон тоото комбайнер, комбайнерай туhалагшад, молотилкын машинистнууд аяар мүнөө хүртэр заhабарилгын хүдэлмэридэ хабаадангүй, ондоо юумэ хэжэ байhаар. Запасной частьнуудые нютаг дээрэ бэлэдхэхэ хэрэг мүнөө хүртэр анхарагданагүй. Энэ баримтада Куйтунска, Жиримскэ, Үдын, Ехэ-Куналейн, Кяхтын, Хэжэнгын, Бага-Куналейн, Ново-Брянска ба Түнхэнэй МТС-үүд түрүүшын ээлжээндэ оромоор байна.

Таряахуряалгын бэлэдхэл—ургасые саг болзор соонь гээлтэгүйгөөр абаад, хүдөө ажалай продуктнуудые гүрэндэ байгуулагдаhан болзор соо тушааха ябадал хангадаг. Мүнөө үедэ хуряалгын машина зэмсэгүүдэй заhабарилгые түргэдхэхын тулада эрид шанга хэмжээнүүд абтаха зуураа, тэрээнэй шанарые hайжаруулха хэрэгтэ шухала анхарал табигдаха болоно.

Бүхы комбайнер, комбайнернуудай туhалагшад, молотилкын машинистнууд ба хүдэлмэриhөө сүлөөрhэн трактористнууд энэ гэhээр таряахуряалгын машина зэмсэгүүдэй заhабарилгада табигдаха ёhотой. МТС-үүдэй мастерской бүхэнөөр запасной частьнуудые hэргээн бэлэдхэхэ ба комбайн, молотилка гэхэ мэтын машина зэмсэгүүдые заhабарилха хүдэлмэри түхэреэн сүүдхэ соо эмхидхэхэ шухала. Тиихэ зуураа, заhабарилагшадай хүдэлмэриин дүүргэлтэ ба шанарые саг үргэлжэ шалгаха, тэдэнэрэй ажалай жаяг заршам шангадхаха, заhабарилгын частьнуудые гамтайгаар ба зүбөөр хэрэглэхэ ябадал нарииваар сахиха хэрэгтэй. Иимэ хямгадалгын хангалтагүйгөөр хэгдэдэг дээрэhээ зарим газарнуудаар запасной частьнуудые зүбөөр хэрэглэдэггүй баримтанууд тохёолдодог байна. Хуряалгын морин хэрэгсэлнүүдэй заhабарилгые түргэн ба эрхим шанартайгаар ябуулхатаяа хамта, гар зэр зэмсэгүүд ба тушаалгатай ток, зерносушилка, таряа хатааха, сэбэрлэхэ газар, склад ба гэрнүүдтэ дезинфекци хэхэ мэтые колхоз бүхэн дары түргэн үнгэргэхэ болоно.

МТС, колхоз, бригада, звенонууд ба комбайнер, заhабарилгын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, тэдэнэрэй ажалай бүтээсэ ба шанарые дээшэлүүлхэ ябадал зайлашагүй шухала байна.

МТС ба колхозуудай таряахуряалгада бэлэдхэлые тушаан абаха гүрэнэй комисси өөhэдынгөө сэх хүдэлмэридэ энэ гэhээр орожо МТС-үүдэй директорнууд ба колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй ургаса хуряалгада бэлэдхэлые болзор соонь эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ бодото туhаламжа үзүүлхэ уялгатай. Гүрэнэй комиссиин членүүд хадаа муугаар заhабарилагдаhан машина зэмсэгүүдые бэлэн болоhондо тоолохо ябадал гаргаха ёhогүй. Ябуулжа туршаагүй комбайнуудые заhабарилагдаа гэжэ мэдээн оруулха ябадал огтолон хоригдоно. Комбайн болбол таряахуряалгын гол машина гээшэ. Тэрээнэй заhабарилгада нютагуудтахи партийна, советскэ организацинууд эгээл шухала анхаралаа табиха болоно. Зүгөөр, морин машина ба гар хэрэгсэлнүүдые заhабарилха хэрэгтэ багаар анхарха гэжэ огто хэлэгдэнэгүй. Жатка, лобогрейкэ, хажуур ба сэрпэнүүд хуряалгада шухала үүргэ эзэлдэг байhаниинь бүгэдэндэ мэдээжэ. Тэдэ хэрэгсэлнүүдээр хэдэн мянгаад гектар таряа хуряажа абаха болонобди. МТС болон колхозууд машина зэмсэгүүдэй заhабарилгын график заатагүй дүүргэхын түлөө шухала хэмжээнүүдые абаха зэргэтэй.

Таряахуряалгада бэлэдхэлэй нэгэн шухала зорилго хадаа кадрнуудые бэлэдхэхэ ба тэдэнэрэй мэргэжэлые дээшэлүүлхэ ябадал болоно. Тиимэдэ таряахуряалга хүртэр машина бүхэниие дүршэлтэй hайн эзэдтэй болгохо шухала.

Нютагуудтахи партийна, советскэ, газартаряалангай орган болон МТС, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд «1945 ондо ургаса хуряаха ба хүдөө ажалай продуктнуудые бэлэдхэхэ тухай» СССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые үдэр бүриин хүтэлбэри болгон колхоз ба МТС-үүдэй таряахуряалгада бэлэдхэлые энэ гэhээр, эрхим шанартайгаар дүүргэхэ зэргэтэй.

«Бурят-Монголой Үнэнэй» удаадахи номер июлиин 22-то гараха.

Харюусалгата редактор Ц. Г. ГАЛСАНОВ.

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ. Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1-80; зам. ответ. редактора—7-89, ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной жизни и промышленности—7-89, сельского хозяйства—6-03 писем и переводов—6-03 (2 зв); объявлений—2-64 (2 зв.).

Н—00401. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5.500.